ABZ 6792

FERTILITI DI KALANGAN KAUM CINA : KESAN PEMBANGUNAN SOSIOEKONOMI TERHADAP POLA DEMOGRAFI

oleh

LIM YOU PING

Disertasi ini dikemukakan kepada
Fakulti Ekonomi dan Pentadbiran
Universiti Malaya
Sebagai Memenuhi Sebahagian Daripada Syarat Untuk
Mendapatkan Ijazah Sarjana Ekonomi

Tahun 1995

Perpustakaan Universiti Malaya
A505639830

Dimikrofiskan pada 27.02.25
No. Mikrofis 12832
2

UNIT MIKRO FILEM
SHARIFF ISA

Satu Kenangan buat :

Kedua Ibu Bapa yang dikasihi

* Lim Kon Lian & Chen Siew Lan *

Suami dan juga sahabat ku

* Teh Thian Kian *

Anak Ku

* Teh E-Yang *

Universiti Malaya
Kuala Lumpur

Jun 1995

PENGHARGAAN

Kesempurnaan kajian yang dipersembahkan ini adalah hasil daripada sumbangan ramai individu yang turut membantu. Sehubungan itu, yang pertama sekali, saya ingin merakamkan jutaan terima kasih dan penghargaan istimewa buat penyelia saya, Profesor Dr. Jamilah Ariffin yang terlalu banyak membantu dan menunjuk agar saya dari peringkat awal, sehinggalah kajian ini dapat dihasilkan dalam bentuk yang sedia ada kini. Kesungguhan beliau menyelia hasil kajian ini amat saya sanjung tinggi.

Saya juga ingin mengucapkan rasa terima kasih kepada Profesor Madya Dr. Tan Poo Chang yang telah mengajar subjek metodologi penyelidikan dengan baik dan memberikan pengetahuan kepada saya di dalam bidang ini. Selain itu, saya juga turut merasa terhutang budi buat Profesor Madya Dr. Chan Kok Eng dari Jabatan Geografi, Fakulti Sastera, Universiti Malaya telah memberi banyak cadangan dan nasihat dalam menyediakan kajian ini.

Di samping itu, dalam usaha untuk mengumpulkan data-data yang dipersembahkan dalam kajian ini saya juga turut merasa terhutang budi terutama buat semua kakitangan Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN). Khususnya, Profesor Madya Tey Nai Peng (bekas Pengarah Pusat Kajian Kependudukan), Puan Asma Hussien dan Cik Lim Pik Wah. Ribuan terima kasih KEPADA beliau kalian atas bantuan yang diberikan.

Tidak lupa juga di sini, saya ingin merakamkan

penghargaan istimewa buat Dr. Julie DaVanzo dan Ms. Christine E. Peterson, dari Rand Corporation atas penjelasan yang teliti kepada saya tentang maklumat mengenai data MFLS II-1988, yang saya gunakan dalam kajian ini.

Buat semua kakitangan di Fakulti Ekonomi dan Pentadbiran Universiti Malaya dan kakitangan Unit Pengajian Kependudukan teristimewa buat Cik Rohinee, saya ucapkan jutaan terima kasih atas bantuan dan kerjasama yang diberikan. Tidak ketinggalan juga rakaman terima kasih saya ditujukan buat En. Sharif Ibrahim dari Dewan Bahasa dan Pustaka yang turut membantu menyunting keseluruhan kandungan tesis ini.

Manakala buat rakan-rakan yang banyak membantu dan sentiasa memberikan perangsang untuk saya, terutamanya buat Cik Loke Wai Heng dan Liew San Yee, budi kalian tetap segar dalam ingatan saya dan berbanyak terima kasih buat semua.

Akhir sekali, saya ingin merakamkan berbanyak-banyak terima kasih terutama buat kedua-dua ibu bapa saya, suami saya Thian Kian serta anak kesayangan saya E-Yang, kerana sesungguhnya kalian amat memahami setiap situasi yang saya lalui sepanjang saya menyempurnakan hasil kajian ini. Sekali lagi, ribuan terima kasih saya hulurkan kepada semua pihak baik secara langsung ataupun secara tidak langsung yang telah memberikan bantuan untuk saya menyempurnakan hasil kajian ini.

Salam Hormat
Lim You Ping
Fakulti Ekonomi dan Pentadbiran
Universiti Malaya
Jun 1995

ABSTRAK

Kajian fertiliti di kalangan kaum Cina ini adalah berdasarkan data "Malaysia Family Life Survey II - 1988 (MFLS-2)". Pada keseluruhannya, kajian ini cuba membuat penelitian terhadap sejauh manakah faktor-faktor sosiodemografi dan ekonomi mempengaruhi pola fertiliti di kalangan wanita Cina yang berada di bandar dan luar bandar. Selain itu, perbandingan fertiliti di antara wanita Cina dengan wanita Melayu juga dilakukan.

Analisis fertiliti menunjukkan bahawa terdapatnya kecenderungan kelewatan berkahwin di kalangan wanita Cina dan Melayu. Walau bagaimanapun, wanita Cina berkahwin lebih lewat berbanding dengan wanita Melayu dan kesannya adalah lebih ketara di kalangan wanita bandar berbanding dengan wanita luar bandar. Pada keseluruhannya, kadar fertiliti di kalangan wanita Melayu adalah lebih tinggi daripada wanita Cina. Pola demografi ini juga menunjukkan bahawa wanita Cina cenderung menyempurnakan kelahirannya pada umur yang lebih muda, sementara wanita Melayu akan melanjutkan tempoh reproduktifnya sehingga umur yang lebih tua. Ini mendorong wanita Cina menggunakan kontraseptif untuk menghadkan kelahiran manakala wanita Melayu menggunakannya untuk menjarak atau menangguhkan kelahiran mereka.

Hasil kajian juga menunjukkan bahawa terdapatnya perhubungan negatif antara umur mula berkahwin, taraf pendidikan wanita dan pasangannya, gunatenaga wanita dalam sektor moden dan pendapatan dengan pola fertiliti.

Sebaliknya faktor-faktor seperti umur wanita dan tempoh perkahwinan berhubung secara positif dengan fertiliti.

Dengan terdapatnya pendedahan dan informasi perancangan keluarga, sosialisasi dan modenisasi yang lebih pesat di bandar telah menjadikan wanita bandar lebih mengutamakan kualiti hidup dan kualiti anak. Kos sara hidup di bandar semakin meningkat menjadikan kos ekonomi anak melebihi utiliti anak. Sementara di luar bandar kepercayaan bahawa anak sebagai aset dan sekuriti masa tua masih diutamakan. Fenomena ini telah menggalakkan norma saiz keluarga kecil di bandar. Ini seterusnya menjadikan penggunaan kontraseptif di bandar sebagai kaedah penghadan kelahiran, manakala di luar bandar sebagai penjarakan dan penangguhan kelahiran.

KANDUNGAN

	Halaman
PENHARGAAN	i
ABSTRAK	iii
KANDUNGAN	v
SENARAI JADUAL	ix
SENARAI RAJAH	xiii

BAB

1 : PENGENALAN	1
1.1 Pengenalan	1
1.2 Objektif Kajian	5
1.3 Kepentingan Kajian	6
1.4 Rangkakerja Analisis Fertiliti Dan Metodologi	7
1.4.1 Rangkakerja Analisis Fertiliti	7
1.4.2 Sumber Data dan Skop kajian	8
1.4.3 Kualiti data MFLS-II	12
1.4.4 Penganalisisan Data	14
1.5 Tinjauan Mengenai Kajian-kajian Yang Terdahulu	16
2 : PENDUDUK MALAYSIA DAN PEMBANGUNAN SOSIO-EKONOMI	24
2.1 Pola Pertumbuhan Penduduk Di Malaysia	24
2.2 Pengaruh Struktur Sosio-budaya dan Fertiliti	29
2.3 Pembangunan Sosio-ekonomi Dan Fertiliti Wanita Cina	34
3 : KESAN FAKTOR SOSIO-EKONOMI TERHADAP FERTILITI	51
3.1 Pengenalan	51
3.1.1 Corak Fertiliti Di Kalangan Wanita Cina	51
3.1.2 Perbandingan Corak Fertiliti Antara Kumpulan Etnik	54
3.2 Pendidikan Dan Fertiliti	56
3.2.1 Analisis Kesan Pendidikan Terhadap Fertiliti Wanita Cina Di Malaysia	60
3.2.1a Pola Pencapaian Pendidikan Wanita Cina	60
3.2.1b Kesan Pencapaian Pendidikan Terhadap Kelahiran Hidup	61

Halaman

3.2.1c Taraf Pendidikan Dan Saiz Keluarga Yang Diidamkan 70
3.2.1d Perbandingan Kesuburan Antara Kumpulan Etnik 73

3.3 Pekerjaan Dan Fertiliti 80
3.3.1 Analisis Kesan Pekerjaan Terhadap Fertiliti Wanita Cina Di Malaysia 86
3.3.1a Pola Gunatenaga Wanita Cina 86
3.3.1b Kesan Pengalaman Pekerjaan Wanita Terhadap Kelahiran Hidup 88
3.3.1c Pengaruh Status Dan Jenis Pekerjaan Terhadap Fertiliti Wanita Cina 90
3.3.1d Gunatenaga Wanita Dan Pengasuhan Kanak-kanak 95
3.3.1e Gunatenaga Wanita Dan Saiz Keluarga Yang Diidamkan 98
3.2.1f Perbezaan Fertiliti Mengikut Kumpulan Etnik Dan Gunatenaga Wanita 104
3.4 Pendapatan Dan Fertiliti 111
3.4.1 Analisis Kesan Pendapatan Terhadap Fertiliti Wanita Cina Di Malaysia 114
3.4.1a Kesan Pendapatan Suami Terhadap Kelahiran Hidup 114
3.4.1b Perbezaan Saiz Keluarga Yang Diingini Mengikut Tingkat Pendapatan 118
3.4.1c Perbezaan Fertiliti Antara Kumpulan Etnik Mengikut Tingkat Pendapatan 121

4 : KESAN PEMBOLEHUBAH PERANTARAAN TERHADAP FERTILITI 127
4.1 Pengenalan 127
4.2 Nuptialiti Dan Fertiliti 128
4.2.1 Tren Dan Corak Perkahwinan 128
4.2.2 Nuptialiti Dan Kaitannya Dengan Tingkat Kesuburan 137
4.2.3 Analisis Kesan Nuptialiti Terhadap Fertiliti Wanita Cina Di Malaysia 140

Halaman

4.2.3a Kesan Faktor Umur Mula Berkahwin Terhadap Fertiliti 140
4.2.3b Taburan Pariti Mengikut Umur Perkahwinan 142
4.2.3c Nuptialiti Dan Keinginan Saiz Keluarga 144
4.2.3d Perbandingan Pola Fertiliti Dan Saiz Keluarga Yang Diingini Antara Kumpulan Etnik 145

4.3 Pengetahuan, Sikap Dan Amalan Perancang Keluarga 148
4.3.1 Pendahuluan 148
4.3.2 Tren Dan Corak Penggunaan Kaedah Kontraseptif Di Malaysia 151
4.3.3 Analisis Penggunaan Kaedah Kontraseptif Di Kalangan Wanita Cina 154
4.3.3a Pola Penggunaan Kaedah Kontraseptif Di Kalangan Wanita Cina 154
4.3.3b Penggunaan Kontraseptif Sebagai Kaedah Menghadkan Kelahiran 161
4.3.3c Perbandingan Pola Penggunaan Kaedah Kontraseptif Antara Kumpulan Etnik 163

5 : ANALISIS REGRESI BERGANDA MENGENAI PENGARUH FAKTOR SOSIO-EKONOMI TERHADAP POLA FERTILITI WANITA CINA 171
5.1 Pengenalan 171
5.2 Keputusan Analisis Regresi Berganda (MRA) Terhadap Fertiliti (Kelahiran Hidup) 174
5.3 Keputusan Analisis Regresi Berganda (MRA) Terhadap Saiz Keluarga Yang Diidamkan 181

6 : RUMUSAN DAN KESIMPULAN 185
6.1 Rumusan Hasil Kajian 185
6.1.1 Kesan Faktor Sosio-Ekonomi Terhadap Fertiliti 185
6.1.2 Kesan Pembolehubah Perantaraan Terhadap Fertiliti 187
6.1.3 Keputusan MRA Terhadap Fertiliti Wanita Cina 189
6.2 Implementasi Polisi 190
6.3 Cadangan Untuk Kajian-kajian Akan Datang 193

	Halaman
BIBLIOGRAFI	196
LAMPIRAN 1	207
LAMPIRAN 2	209
LAMPIRAN 3	211
LAMPIRAN 4	212

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Halaman
1.1	Saiz Dan Kadar Pertumbuhan Penduduk, Malaysia, 1947 Hingga 1991	2
1.2	Purata Kadar Pertumbuhan Tahunan Penduduk (Peratus) Mengikut Kumpulan Etnik, Semenanjung Malaysia	2
1.3	Rumusan Kajian-kajian Yang Lepas Berkenaan Pola Fertiliti	16-22
2.1	Jumlah Kadar Kesuburan (Setiap Perempuan) Mengikut Kumpulan Etnik, Semenanjung Malaysia, 1957-1990	25
2.2	Jumlah Kadar Kesuburan (Setiap Perempuan) Di Negara China, Hong Kong, Singapura Dan Malaysia	35
2.3	Taburan Peratusan Penduduk Bekerja Mengikut Kumpulan Pekerjaan Dan Kumpulan Etnik, Malaysia, 1991	38
2.4	Taburan Kadar Penyertaan Tenaga Buruh Wanita Cina Mengikut Kumpulan Umur	39
2.5	Taburan Peratus Pencapaian Pelajaran Mengikut Kumpulan Etnik, Malaysia, 1991	43
2.6	Peratusan Wanita Sedang Berkahwin Berumur 15-49 tahun Yang Menggunakan Pencegah Hamil (MPFS 1984/85)	46
2.7	Kadar Mortaliti Bayi Mengikut Kumpulan Etnik Di Semenanjung Malaysia, 1960-1991	48
3.1	Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Pariti Dan Umur Wanita	52
3.2	Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Saiz Keluarga Yang Diidamkan Dan Umur Wanita	53
3.3	Purata Saiz Keluarga Sebenar Dan Saiz Keluarga Diingini Mengikut Kumpulan Etnik Dan Umur Wanita	55

Halaman

3.4	Purata Kelahiran Hidup Dan Saiz Keluarga Yang Diidamkan Oleh Wanita Cina Mengikut Taraf Pendidikan Dan Tempat Tinggal, Sebelum Penyesuaian Dan Selepas Penyesuaian Dengan Faktor-faktor Lain	65
3.5	Taburan Wanita Cina Mengikut Pariti Dan Pencapaian Pendidikan	66
3.6	Purata Kelahiran Hidup Bagi Wanita Cina Mengikut Pendidikan Wanita Dan Suami	67
3.7	Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Pariti Dan Pencapaian Pendidikan Suami	69
3.8	Purata Saiz Keluarga Yang Diingini Oleh Wanita Cina Mengikut Taraf Pendidikan Wanita Dan Suami, Dan Tempat Tinggal	72
3.9	Purata Kelahiran Hidup Mengikut Kumpulan Etnik, Taraf Pendidikan Wanita Dan Suami	76
3.10	Purata Saiz Keluarga Yang Diingini Mengikut Kumpulan Etnik, Taraf Pendidikan Wanita Dan Suami	78
3.11	Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Status Pekerjaan Dan Taraf Pendidikan	87
3.12	Purata Kelahiran Hidup Di Kalangan Wanita Cina Mengikut Tempoh Perkahwinan, Status Pekerjaan Dan Tempat Tinggal	89
3.13	Purata Kelahiran Hidup Di Kalangan Wanita Cina Mengikut Jenis Pekerjaan, Status Pekerjaan Dan Tempat Tinggal	91
3.14	Purata Kelahiran Hidup Di Kalangan Wanita Cina Mengikut Tempat Tinggal Dan Gunatenaga Wanita, Sebelum Penyesuaian Dan Selepas Penyesuaian Dengan Faktor-faktor Lain	93
3.15	Purata Saiz Keluarga Yang Diidamkan Oleh Wanita Cina Mengikut Tempat Tinggal Dan Gunatenaga Wanita, Sebelum Penyesuaian Dan Selepas Penyesuaian Dengan Faktor-faktor Lain	101
3.16	Purata Kelahiran Hidup Mengikut Kumpulan Etnik Dan Gunatenaga Wanita, Sebelum Penyesuaian Dan Selepas Penyesuaian Dengan Faktor-faktor Lain	105

Halaman

3.17	Purata Kelahiran Yang Diidamkan Mengikut Kumpulan Etnik Dan Gunatenaga Wanita, Sebelum Penyesuaian Dan Selepas Penyesuaian Dengan Faktor-faktor Lain	108
3.18	Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Pariti Dan Pendapatan Bulanan Suami	116
3.19	Purata Kelahiran Hidup Dan Saiz Keluarga Yang Diidamkan Oleh Wanita Cina Mengikut Tempat Tinggal Dan Pendapatan Bulanan Suami, Sebelum Penyesuaian Dan Selepas Penyesuaian Dengan Faktor-faktor Lain	117
3.20	Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Pendapatan Bulanan Suami Dan Saiz Keluarga Yang Diingini	119
3.21	Taburan Peratusan Wanita Mengikut Pendapatan Bulanan Suami, Kumpulan Etnik Dan Tempat Tinggal	122
3.22	Purata Kelahiran Hidup dan Saiz Keluarga Yang Diidamkan Mengikut Kumpulan Etnik Dan Pendapatan Bulanan Suami, Sebelum Penyesuaian Dan Selepas Penyesuaian Dengan Faktor-faktor Lain	123
4.1	Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Selang Masa Antara Kohort Perkahwinan Dengan Kelahiran Pertama Dan Kelahiran Kedua	135
4.2	Purata Umur Mula Berkahwin Bagi Wanita Cina Mengikut Pengalaman Bekerja Dan Taraf Pendidikan Wanita	136
4.3	Purata Kelahiran Hidup Bagi Wanita Cina Mengikut Umur Wanita, Umur Mula Berkahwin Dan Taraf Pendidikan Wanita	141
4.4	Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Pariti Dan Umur Mula Berkahwin	143
4.5	Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Saiz Keluarga Yang Diidamkan Dan Umur Mula Berkahwin	145
4.6	Purata Saiz Keluarga Sebenar Dan Saiz Keluarga Diingini Mengikut Umur Mula Berkahwin Dan Kumpulan Etnik	146
4.7	Peratusan Penggunaan Kaedah Kontraseptif Moden Dari Tahun 1966 - 1988	152

Halaman

4.8 Taburan Peratusan Wanita Berkahwin Yang Sedang Menggunakan Kaedah Kontraseptif Mengikut Pembolehubah Sosio-ekonomi Terpilih Pada Tahun 1984 Dan 1988 153

4.9 Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Status Penggunaan Kaedah Kontraseptif Dan Pembolehubah Sosio-ekonomi Dan Demografi 155

4.10 Taburan Peratusan Wanita Cina Mengikut Penggunaan Kaedah Kontraseptif Dan Taraf Pendidikan Wanita 159

4.11 Kadar Penggunaan Kaedah Kontraseptif Dan Purata Kelahiran Hidup Mengikut Pembolehubah Sosio-ekonomi 160

4.12 Taburan Peratusan Wanita Cina Yang Sedang Menggunakan Kontraseptif Dan Ingin Melahirkan Anak Tambahan Mengikut Pariti, Umur Wanita Dan Tempoh Perkahwinan 162

4.13 Taburan Peratusan Wanita Cina Yang Ingin Melahirkan Anak Tambahan Mengikut Kaedah Kontraseptif Yang Digunakan 163

4.14 Taburan Peratusan Wanita Cina Yang Sedang Menggunakan Kontraseptif Mengikut Kaedah Kontraseptif Dan Keinginan Anak Tambahan 164

4.15 Kadar Penggunaan Kaedah Kontraseptif Mengikut Kumpulan Etnik Dan Tempat Tinggal 165

4.16 Taburan Peratusan Wanita Mengikut Penggunaan Kaedah Kontraseptif Dan Kumpulan Etnik 166

5.1 Analisis Regresi Kelahiran Hidup Bagi Wanita Cina Mengikut Umur Dan Tempat Tinggal 175

5.2 Analisis Regresi Saiz Keluarga Yang Diidamkan Oleh Wanita Cina Mengikut Umur Dan Tempat Tinggal 182

SENARAI RAJAH

Rajah		Halaman
1.1	Ringkasan Rangkakerja Analisis Perbezaan Fertiliti	9
3.1	Taburan Taraf Pendidikan Di Kalangan Wanita Cina	62
3.2	Taburan Taraf Pendidikan Suami Di Kalangan Wanita Cina	63
3.3	Taburan Taraf Pendidikan Di Kalangan Wanita Melayu	74
3.4	Taburan Taraf Pendidikan Suami Di Kalangan Wanita Melayu	75
3.5	Taburan Jenis Pembantu Menjaga Anak Mengikut Pengalaman Bekerja	97
3.6a	Taburan Jenis Pembantu Menjaga Anak Mengikut Status Pekerjaan	99
3.6b	Taburan Jenis Pembantu Menjaga Anak Mengikut Status Pekerjaan	100
4.1	Peratusan Wanita Berkahwin Mengikut Umur Di Semenanjung Malaysia Sejak 1947	129
4.2	Peratusan Wanita Berkahwin Pada MFLS-II 1988 (Sampel Baru)	130
4.3	Purata Umur Mula Berkahwin Mengikut Kumpulan Etnik Dan Tempat Tinggal	132
4.4	Purata Umur Berkahwin Di Kalangan Wanita Cina Mengikut Taraf Pendidikan	133
4.5	Purata Umur Berkahwin Di Kalangan Wanita Melayu Mengikut Taraf Pendidikan	134
4.6	Taburan Pengguna Kontraseptif Mengikut Keinginan Anak Tambahan, Kumpulan Etnik Dan Tempat Tinggal	169